

Vallekilde, d.3dje Januar 1906

Kære Sanne!

Tak for brevet til jul, nu længes jeg snart efter at høre mere fra Dig; måske der kommer brev med "Mjølneur", den må snart være på vej herved. Jeg vil håbe, I har haft en god og glædelig jul oppe "i Føgreid"; hvorledes julen går her, kende Du; kirkegangen er for mig det bedste, og i denne jul har jeg hver dag siddet oppe i korskirken med vemodige tanker, det bliver nok den sidste jul, pastor Helveg er her i Vallekilde. Hans prædiken nyårsdag var ganske mærkelig, og jeg sad hele tiden og ønskede, at I var med til at høre den; det var en borgerlig og folkelig nyårsprædiken, hvor han omtalte alt hvad der er foregået i året 1905, både herhjemme og ude i den store verden; og selv begyndte han med at sige, at han prædiken måske vilde falde mange for brystet. Han udtalte sin afsky for krigen og den afskyligheder og tilstod, at han under alle omstændigheder var imod krig; om den store kolos i Østen, Rusland, udtalte han, at vi måtte håbe, at hvad der foregik der nu var fødselsveer, hvoraf der vilde fremgå lysere og retfærdigere tilstande. Han bad for de små folk, der bor under dansk lov og ret; og særlig omtalte han det lille "færingske folk", som han ønskede måtte få og nyde alle de rettigheder med hensyn til dets nationale liv, som det selv ønskede og forlangte, og det burde lægges rigsdagen på sinde at øve ret og skel i denne sag. Sender I ham ikke en venlig tanke til tak for at han sådan tænker på os. jeg hører jo til de gamle, som Du ved kære Sanne, og jeg har fra min tidligste barndom og ungdom elsket det danske, og jeg nægter ikke, at det vilde gøre mig ondt, hvis Færingerne vendte sig fra Danmark og søgte næring for deres åndsliv andre steder; thi det står fast, at af deres eget kan de ikke leve, det blev åndelig sult; men som sagt, jeg er jo gammel, og den unge slægt, der nu skal leve livet, har vel i mangt og meget andre anskuelser end mine samtidige havde.

Nu vender jeg mig til det der ligger os nærmere, kære Sanne, hvorledes mon Din fader nu har det, bare han kan være forsigtig og ikke gå hen og forkøle sig ved at komme for tidlig ud, han er jo en gammel mand, og livet har slidt på ham. Jeg drømte så meget om ham en nat, a nat drømte jeg om Hanne, som nu er død og borte, og fader så jeg også i drømme den nat; så kommer der så mange tanker op i ens sind, ved Du nok. Jeg skal hilse Dig fra Hanne Bentsen, jeg var deroppe en dag i juletiden; jeg syntes dog, jeg vilde hilse på hende og ønske hende glædelig jul. Den dag havde hundet meget godt men hun har ellers været meget nervøs og overantrængt i julen; de fleste af børnene har været hjemme i juletiden, og det giver jo ikke så lidt mere at tænke på og sørge for, og knebent er der nu med plads, når de er så mange. Du kan ikke tænke Dig, hvor lille bitte køkkenet er, der er knap plads til to mennesker. Der forestår flere forandringer her i Vallekilde nu for tiden; han Smith er i færd med at bryde op herfra, det vil sige første til næste efterår. Han tænker på at rejse til Falster; hans broder er forstander for Nørre Ørslev højsøle og tænker nu på at oprette en afdeling for håndværkere ved skoen, og den skal H.S. så lede; det bliver en mere uafhængig stilling, men jeg tror dog, at både H.Smith og Ingrid kun med sorg forlader Vallekilde. Jeg synes det er så vemodigt, at den ene efter den anden af dem vi kender og holder af drager herfra, og de to er et par fredens mennesker, som jeg, skønt jeg kun sjældent kom indenfor deres døre, vil savne meget. Johanne truelsen kan Du nok huske, hun blev gift for tre år siden med en tømrer, og han skal nok have Smiths plads. Jeg kender ham godt, han har været her på skolen, og der er vist ikke noget på ham at sige, men han og Johanne er helt anderledes mennesker end H.S. og Ingrid.

Og ved Du, hvad folk nu er begyndt at tale om her i Vallekilde, ja, jeg synes det er så underligt, men man har hørt så meget før; der siges, at Niels Hansen vil gifte sig igen med Bodil lange; hun har været her i juletiden, og folk har ikke kunnet undgå at lægge mærke til, at der har været noget på færde. Jeg har kun set så lidt til dem, så den tanke er aldrig falden mig ind, men nu hører jeg der tales om det fra flere sider, men Du behøver ikke at nævne det til nogen.

Fra Hans fik jeg brev til jul, så jeg kan hilse Dig fra ham, han havde det godt; han havde nylig haft brev fra sin moder, og de havde det godt ude i det fjærne vesten. Jeg skrev til Thrine den gang jeg hørte, at Hanne var død; jeg ved ikke, om nogen derhjemme havde skrevet til hende. Jeg synes altid det er så koldt, når nogen af de nærmeste går bort, uden at der bliver tænkt på dem, der er langt borte. Jeg ved, at Thrine har holdt meget af Hanne, og det har hun af alle sine søskende bevist dem

meget godt, selv da hun sad i trange kår og ikke havde andet, end hvad hun selv skulde arbejde for; hendes søskende fandt altid husly og gæstfrihed hos hende, og derfor synes jeg, de ikke skulde glemme hende, hvor langt borte hun så end er.

Ja, nu kommer jeg nok til at holde op for denne gang kære Sanne!

Et godt og glædeligt nytår ønsker jeg Eder alle både store og små!

Hils Din mand og Dine søde børn mange gange. Jeg håber børnene er raske, vinteren er en hård tid for sådanne småfolk.

Lev vel! Gud i vold!

De kærligste hilsener til Dig fra Din

Bette fæster.

Jeg har nylig haft brev fra Johanne, hun har det godt.

Vallekilde, d.4de Marts 1906

Kære Sanne!

Tak for Dit brev! Gud ske lov for, at I har det godt; jeg tænker altid så meget på Eder og ønsker, at Eders arbejde må lykkes og trives. Det er godt, at Din svigerinde er kommen så vidt, at hun er begyndt at komme op, så kommer kræfterne nok efterhånden. Det er godt, at vi nu stunder mod sommeren. Hils Din kære mand mange gange og sig ham tak for sit gode brev; jeg blev så glad for det. Jeg tænkte på at skrive til ham denne gang, men jeg kan se, at jeg ikke kan nå det; jeg synes, der var så meget jeg skulde skrive om, derfor vil jeg hellere vente, til jeg får bedre tid. Jeg har ellers haft en utrolig god vinter i år, der har næsten slet ingen sygdom været, som det har været værd at tale om, og det er jo godt for mig gamle menneske.

Til min store forbavselse kom der brev til mig en dag i Januar måned, efter at "Tjaldur" var kommen til København, fra Johan Henrik Poulsen fra Skopun; jeg vilde næsten ikke tro mine egne øjne, da jeg så, at brevet var fra København. Vidste I, at han var her i Danmark? Det var jo for at få oplysninger om, hvorledes de skal indrette tuberkulosesanatoriet deroppe, han var kommen herved; det er meget at de har mod på at indlade sig på et så stort byggeforetagende deroppe, men det er vel nødvendigt. J.H. var herude et par dage, og jeg fik da talt noget med ham; men det går jo altid så, at da han var rejst, syntes jeg der var meget, meget mere, jeg vilde spurgt ham om. Hvorledes stiller han sig overfor Eder, er han på Eders side? Det er ikke så godt at komme på tale om en sag "tad id skeggid er so nær høkunni" jeg syntes ikke, jeg kunde spørge ham om hans forhold til højskolen, da jeg ikke vidste om jeg kunde vente et oprigtigt svar.

Du spurgte efter Hans, kære Sanne, jeg kan ikke nægte, at jeg er lidt ængstelig for ham, og går og venter brev hver dag. Midt i Januar kom han hjem til København; men han blev der kun et par dage, da han straks fik hyre med et dansk skib, der skulde til Belgien, og siden har vi ikke hørt fra ham. Han kom så hovedkuls afsted, at vi ikke fik nogen adresse, han lovede at skrive snart, men endnu er der ingen brev kommen, så nu ængstes jeg; det kan snart blive to måneder, siden han sejlede fra København, det var d. 16de Januar. Gud give der snart å komme brev, ellers ved jeg ikke, hvad jeg skal tro.

Nu har Kirstine Bukh haft bryllup og er nu på vej til Sydamerika; brylluppet var d. 9de Januar og pænt og hyggeligt var det, kirken var pyntet så nydeligt af de unge her i kolonien, men til brylluppet var der ike ret mange; de har ikke så stor plads nede på fjorden. Nu redes der ti bryllup for Sigrum Sams, det skal være d.27de Marts, og så rejser de til Stockholm og bosætter sig der. Diemer har fået ansættelse som fælleskorrespondent til venstreblade herhjemme, og det er nok en vellønnet plads; det er nok ikke så galt at være Povl Sams's svigersøn; thi det er naturligtvis P.S. der har gjort det ud, at han har fået den plads. Nu har pastor Helveg fået embede, han er kaldet til Idestrup på Falster, og rejser til Maj; jeg tåler næsten ikke at tænke på det, men det må jo så være. Højskolen, som Hans Smith skal til, ligger omtrent en mils vej fra Idestrup, det er vist begge parter glade ved, både Smiths og pastorens. Endnu ved vi ikke noget om, hvem der kommer her igen, det bliver fattigt i sommer her i Vallekilde at være uden præst; det er ikke godt at være altfor godt vant, men vi skal måske en gang prøve; hvad det er at være åndeligt på sultekur, så kan vi bedre lære at føle med andre, som måske aldrig oplever at høre en levende forkyndelse.

Har I set noget til Eders ny præst, hvad slag mand er han, kan der blive noget samarbejde mellem ham og Eder? Der er så meget at spørge om, men det må så være for denne gang. Det er godt, at Din fader nu har det bedre, bare han kan være lidt forsigtig, han må huske på, at han nu er en gammel mand. Ved Du om Mads skal konfirmeres nu til påske, jeg vilde gærne vide det, jeg har spurgt Kristian, men han har ikke svaret på det, han har nok glemt det. Det er ikke så længe siden jeg hørte fra Johanne hun havde det godt. Måske jeg skal ind og besøge hende i April. I går var det jo Sunnevas fødselsdag nu er hun 31, hvor tiden dog går. Hils nu alle kære Sanne, Din mand og dine søde børn først og fremmest; børn er det dejligste, der er til. Ved Du om Sigrud Lützen er på Sand endnu, og hvorledes mon Sanne har det? Også må Du og alle Dine leve vel! Jeg har Eder stadig i tanke. Gud i vold! De kærligste hilsener fra Din gamle Bette faster.

Jeg har ikke været hos Bentsens, siden jeg fik Dit brev men nu skal jeg snart derop.

Vallekilde, d.29de Marts 1906

Kære Sanne!

Tak for Dir kære brev, nu hører jeg ikke fra nogen andre end Dig deroppe, jeg ventede så vist at Kristian havde skrevet denne gang, men det gjorde han ikke. Mon han skal til Norddeble igen til Sommer? Nu er I så færdige med Eders skole, og nu synger vi på det sidste vers her, i morgen aften rejser en flok og resten Lørdagmorgen; så bliver her tomt en overgang. Jeg håber det står vel til hos Eder, kære Sanne, hvorledes mon det vil gå til sammer, har I fået nogen elever tilmeldt?

Jeg skrev straks til Johanne, den gang jeg havde modtaget Dit brev, og bad hende sige Dig besked og endelig skrive nu med "Tjaldur". Jeg vilde ønske, Du kunde komme, det vilde Du vist have megen gavn af, og så kunde jeg gøre mig håb om at få Dig at se; det var noget af det glædeligste, der kunde hænde. Gud give det måte ske! Ikke endnu har jeg hørt fra Hans, Du kan tro, jeg er trang om hjærtet; men der er ikke andet for end at have tålmodighed, måske der endnu kan være håb. Det er nu snart to år siden jeg sidst hørte fra Sanne, jeg har jo hørt lidt om dem fra Hans i den senere tid, men som sagt fra nogen af dem derovre har jeg ikke hørt længe. Hans har jo stadig hørt fra sin moder, og hun skrev, at de havde det godt; jeg har også en gang sidte sommer læst en beretning i amerikanske "Dannevirke" fra Junction City, og efter den skulde det være et godt og frugtbart sted at bo på. Når nu pastor Helveg rejser, får jeg ikke mere "Dannevirke", det vil jeg savne meget. Jeg tænker stadig på dem derovre i det fjærne vesten og beder Vor Herre holde sin hånd over dem. Jeg ved at jeg skal ikke se nogen af dem mere her i verden. Der er jo mange af dem, jeg holder af, jeg aldrig mere skal se; det ved jeg godt.

Jeg skal hilse Dig mange gange fra Hanne Bentsen, jeg har nylig talt med hende; i denne tid har hun det temmelig godt, helt rask er hun aldrig mere. Nu skal Åge konfirmeres til påske, så er de alle ved at være voksne; det er som hjemme hos Eder, der er Mads den sidste. Tiden går, uden at man ved, hvor den blev af. Nu holder Du snart fødselsdag, kære Sanne, og så fylder Du 30 år, så gammel er Du nu bleven; jeg ønsker, at året, som Du snart skal begynde, må blive godt for Dig i alle måder! Bryder Du Dig om billedet af "den gamle", andre siger, at det er godt, selv synes jeg ikke så godt om det, men det ligner vel nok, sådan som jeg nu ser ud. Lidt blomsterfrø lader jeg følge med.

d.31te I dag skulde jeg så have brevet afsted, i morgen sejler nok "Tjaldur". Det lader til, at det sidste skal blive det værste for mig; Torsdagaften blev en af eleverne hårdt angreben af blindtarmsbetændelse; han kan godt blive liggende her hele April måned. Der er så anstrængende for mig, da jeg næsten må være på færde både nat og dag; det kan min gamle krop snart ikke mere holde til. De to Færing, Thorvald Mortensen og Emil Schrøter, rejste ned til Sønderjylland begge to, de har fået arbejde hos samme mester; de er begge tømrere. Den tredje, Ejdesmanden, rejser hjem igen nu med "Tjaldur". Til Maj rejser pastor Helveg, endnu ved jeg ikke noget om, hvem vi får igen. Endnu en forandring bliver her til næste vinter; Johan Brydegård rejser, han skal lede en afdeling for gymnastik nede ved Hindholm højskole; det kom mig uventet, da jeg hørte, at han vilde rejse, jeg troede, at han var så fast knyttet til Vallekilde.

Meget mere kunde være at skrive om, kære Sanne, men denne gang må Du nøjes med dette. Hils Simon mange gange, jeg tænker også på ham, og hils de søde yndige børn, dem får jeg vist aldrig at se. His Rasmus og hans kone; og lev så vel, kære Sanne! Gud i vold!

De kærligste hilsener fra Din

Bette faster

Jeg håber præsten er sådan, at der kan blive forståelse imellem Eder, når I bliver kendt med hinanden.

Vallekilde, d.5te Maj 1906

Kære Sanne!

Hvorledes mon det står til hos Eder, hvor mange mon I har i sommer? Jeg tænker på Eder i disse dage. det må Du tro mig, og jeg ønsker, i må få en god sommer.

Nu er arbejdet i gange her, der er vist 173 piger her i sommer; der var flere i fjor, men jeg synes, der er nok; når der er henved 200 piger, synes jeg, her er overfyldt og slet ikke så hyggeligt, som når der ikke er så mange. Jeg kommer lige oppe fra kirkegården, jeg har prøvet at vaske ligstenen på Kristians grav ren, den bliver altid så grim om vinteren. Du kan ikke tænke Dig, hvor her er dejligt i aften kirsebærtræerne er allerede udsprungne, og blomsterfloret er ubeskrivelig dejligt; alting er så tidlig på vej i år, da vejret har været så mildt i April måned; ja ude i naturen er alt dejligt nu, men det bedste er borte, nu er ores præst rejst. I Søndags talte han for sidste gang som menighedens præst her i kirken, og Fredagmorgen tidlig rejste de; det er vemodigt at se den tomme præstebolig og ikke at have Søndagsgudstjenesten at glæde sig til ugen igennem, men det kan nu ikke blive anderledes. Det er ikke godt at være så forvænnet; når jeg tænker på Eder, der ikke ret mange gange om året kan samles om en præst, som det er værd at høre på, så må jeg sige til mig selv at jeg har intet at klage over; jeg har jo en stor rigdom i alle de gode minder fra disse elleve år, og jeg bor på et sted, hvor der altid bliver noget at høre, og det kan jo være vi får en god præst igen, selv om han ikke bliver som pastor Helveg; ham kan ingen erstatte, for mig i det mindste.

Jeg har for ikke læge siden været inde og besøgt Johanne, Du kan tro, hun har det godt, hun går så frit i huset som var hun Fru Vindings datter, men hun har meget at bestille og er også rigtig flink, kan Du tro. Til Juni skal hun jo på kunstflidskursus, hvad hun så vil, hr Du nok hørt noget om, men det er vist ikke så let at gennemføre. Jeg kan ikke sige noget om, vor vidt det kan have en fremtid for hende, da det er noget, der er mig så fremmed, og jeg har også sagt til Johanne, at jeg vil hverken råde til eller fra; jeg håber også, at det hele vil klare sig for hende på bedste måde. Hun er en god pige, flittig og dygtig, så hun skal nok komme frem. Hvad bliver det så til med Dig, kære Sanne, tænker Du så på at søge om at komme på kunstflidskursus? Det kunde være udmærket for Dig, om Du kunde. Nu har jeg oplysninger om vor kære Hans, så jeg kunde haft sparet mig alle mine bekymringer, men jeg er nu en gang sådan, at jeg ikke kan lade være at tænke på dem, der færdes ude og ængstes for dem. Jeg har ikke fået noget brev fra Hans, men jeg har nylig været i København, og Anna og jeg vandrede så længe omkring, til vi fandt kontoret, hvorfra han var bleven forhyret; og der fik vi også besked om rederiet, og så vandrede vi derhen og fik at vide, at skibet først har været i Holland, siden på Middelhavet, og lå nu i Newport i England og var ventende om ikke lang tid til København. Det var med lettere hjærte vi gik hjem den dag, end da vi gik ud. Hans er forhyret som 2den maskinmester, og det er vist en temmelig god stilling. Jeg kan kun ike forstå, at han ikke har skrevet, det har han altid gjort de år, han har sejlet i England. Jeg er nu glad, jeg har fået så meget at vide og venter nu at høre fra ham, når han kommer til København. Der er en færøsk pige her på skolen i sommer, hun er fra Kirkebø, Du kender hendes brødre, Joen Jakob og Samuel Edel, hun ser ud til at være en rigtig flink og rar pige. Joen Jakob er også kommen herved igen, han har været her i nogen dage og er nu rejst til Bornholm, hvor han vil lære stenhuggeri.

Der kunde være meget at skrive om, men nu får Du ikke mere i aften. Hils Din mand og søde børn ange gange. Lev ve, og Gud i vold!

De kærligste hilsener fra Din

Bette faster

Ser Du Kristien, så hils ham og sig, at jeg har længe ventet brev fra ham men intet kom.

Violerne er fra min egen have, det bliver så kønt nu herudenfor, men nu violerne snart forbi for i år.

Vallekilde, d.6te Maj 1906

Kære Simon!

Tak skal Du have for brevet, nu kan det være på tiden at skrive til Dig igen; nu har I nok taget fat på arbejdet igen, jeg længes altid efter at høre, hvorledes det går Eder. Her er en stor flok som altid, og således er der de fleste steder, der bliver meldt fuldt hus så fra den ene og så fra den anden skole.

Askov har fuldt hus, Frederiksborg ligeledes, så man skulde tro, at snart hele landets ungdom kom på højskole, men der mangler vist meget i endnu. Nu skal Bredsdorf til at oprette højskole og begynder vist allerede til efteråret. Skolen skal ligge ud til Roskilde fjord, og der siges, at den får en smuk beliggenhed som ingen anden skole her i landet; og søgt vil den også blive, det er jeg sikker på. Bredsdorf kan tale som få andre, jeg har hørt ham nogen gange, og jeg må sige, at jeg synes, der ikke er mange, der kan sættes ved siden af ham. her på skolen er der en Færing i sommer, men der er vel kommen flere herved og har søgt andre skoler.

Nu skal der jo snart være folketingsvalg, hvad bliver det til oppe hos Eder, Kirkebøbonden får jo sysselmand Effersø til modkandidat; jeg synes, I skulde enes om at beholde bonden til folketingsmand, og lad så den anden blive landstingsmand, hvis han så gærne vil ind i rigsdagen. Det er nu min enfoldige mening.

Her er så dejligt i dag, det er underligt at tænke sig, at der så mange steder hersker ufred og voldsherredømme; hvad der foregår i rusland, får man vist ikke ret meget at vide om, men der er vist ikke lystelige tilstande, og enden er ikke endda; det er ikke for mennesker at udgrunde, hvorledes det store blodige drama vil ende, der nu udspilles i den store kolos i Østen. Vi må jo alle ønske, at der til sidst må komme noget godt ud af det og det russiske folk må få fred og frihed til at udvikle sine kræfter; der ligger vist meget godt gemt i der russiske folks natur, men det er blevet så forfærdelig mishandlet ned gennem tiderne. Der sidste der har sat sindene i bevægelse, er det store jordskælv ovre i St. Francisco; det er gruopvækkende at tænke sig tilsanden der, men det er jo ikke noget mennesker har magt over; når de store naturkræfter rører på sig, så har vi stakkels mennesker ikke andet at gøre end at bøje os og føle, hvor små vi i grunden er, og hvor lidt vi formår. Det er ligesom der er revolution i jordens indre. "Vesus" har oprodet, og jeg så, at "Hekla" også skal have rørt på sig. Vi ved jo ikke, hvornår det øjeblik kommer da "jorden og alle de gerninger, som ere derude, skulle opbrændes." En gang sker det, men om kort eller længe ved intet menneske; selv om de er aldrig så kloge i vore dage, så tror jeg ikke, de kan sige os, når "Herrens dag" kommer. Ikke tror jeg, der bliver krig mellem Europas folk herefter, jeg ved ikke, hvorfor jeg kommer til at tro så fast på umuligheden af en sådan krig, men jeg tror det ligger noget i, at den store befolkning vil ikke, de vil ikke godvillig med til den frygtelige ødelæggelse, en nutidskrig fører med sig, hvor det kun kommer an på at fremstille den ene helvedesmaskine værre en den anden. Selv om de ruster aldrig så meget, tror jeg krig er næsten en umulighed i det mindste mellem Europas magter. Men vi lever i urolige tider, det kan ikke nægtes.

Nu vil jeg ønske for Eder, at I må få en rigtig god sommer deroppe i det fjærne! Hils Rasmus og spørg ham, om han kan huske Bredmose, for så skulde jeg hilse fra ham: han er nu lærer ved friskolen; han har været på Gedved seminarium og er seminarist derfra.

Nu håber jeg, Din søster er bleven rask, hils hende og Rasmus.

Lev ve! Mange hilsener fra Din hengivne

Bette fæster.

Kære Sanne!

Da jeg hører at "Tjaldur" sejler i morgen synes jeg Du skal have en hilsen. Det er nu længe siden, Du har skrevet, men Du har vel nok at tage vare. Nu slutter I vel snart og mon I så skal til Thorshavn ellesammen. Næste gang Du skriver, må Du fortælle mig, hvorledes det går med skolen og det hele. Hvor mange elever har I haft i sommer? Du ved at jeg tænker stadig på Eder og ønsker så inderligt at det må gå Eder godt, men jeg ved godt, at det har sine store vanskeligheder at holde et højskolearbejde i gang i en så lille befolkning som Færøernes. Hvorledes lever lille Elsa, nu er hun fire år, jeg tænkte på hende hendes fødselsdag, det er jo også Johannes. Jeg hører fra Johanne en gang imellem, hun har det storartet; ved siden af arbejdet på kursuset bliver der jo gjort så meget for dem; sidst Johanne skrev havde de været på udflugt i Nordsjælland, set Frederiksborg og Fredensborg slotte, og til sidste endt dagen i Humlebæk, hvor hele forsamlingen spiste til middag hos Fru Emma Gad. Hvad mon det bliver til med Dig, kære Sanne, tror Du, at Du kommer på kursus? Jeg vilde ønske for Dig, at det kunde ske, men det hører måske til umulighederne. Hvorledes går det nu Din svigerinde, er hun nogenlundes rask, jeg kan ikke rigtig huske, hvorledes det er, lever barnet?

Nu skal vi snart slutte her, det har i alle måder været en god sommer, jeg har kun savnet det ene, som jeg ikke tror for mit vedkommende kan blive erstattet; det har ikke været rigtig Søndag for mig nogen sinde i sommer, men der bliver vel bedre når det lykkes at få en præst, som menigheden kan blive glad ved. Nu er der tale om en pastor Nyholm fra Vendsyssel, han har som yngre været kapellan i Valgmenigheden i Ryslinge, og der holdt de så meget af ham; måske det bliver ham, vi får. Jeg har hørt, at pastor Helveg vil komme her og prædike d.29de, det bliver en festdag for os alle. Jeg ved ikke om jeg har fortalt Dig, at Signe Bentsen har været gymnastiklærerinde her på skolen i sommer, og det er gået rigtig godt for hende. Hanne fortalte mig en dag, at hun havde været nede og se til moster Marie, tænk hun havde haft lungebetændelse, men var kommen over det; det er utroligt hvad sådanne skrøbelige mennesker dog kan gå igennem og hvor de kan være seje. Jeg skal hilse Dig fra Hanne.

Jeg tror, jeg må holde op for i dag. Posten går snart. Hils Din mand mange gange, og Dine søde børn, hvis Du har fortalt dem noget om at jeg er til. Og lev så vel, og Gud i vold, kære Sanne!

De kærligste hilsener til Dig fra Din

Bette fæster.

Der er en pige fra Færøerne på skolen hun er fra Kirkebo og hedder Frederikke Samuelsen, så ved Du nok, hvem det er.

Vallekilde, d. 1te Septbr. 1906

Kære Sanne.

Tak for Dit kære brev, som jeg først modtog i dag, da det var sendt efter mig til København. Jeg har været en lille tur derinde og kom hjem Onsdagaften, samme dag som brevet var kommet hertil. Ja, nu er det længe siden, Du havde skrevet, kære Sanne, og jeg var begyndt at længes, det skal jeg ikke nægte, men jeg har hele tiden tænkt, at Du nok havde det travlt, og Din tid godt besat, bare kræfterne må række til. Jeg havde så småt glædet mig til, at Du skulde komme på kunstflidskursus, men det er vel ikke så let at rive sig løs, og penge skal der også til, selv om rejsen og opholdet blev frit; der går meget mere, end en kan beregne forud. Jeg så en del af Johannes arbejder, og det kan ikke nægtes, at der var rigtig kønne ting, og hun får nok noget mere, da kursuset først slutter til oktober. Så tænker hun jo på at begynde på tandteknik; det kender jeg slet ikke noget til, men jeg vil håbe, det må gå hende godt, da hun nu er så fast bestemt på at gå den vej. Hun har jo fået løfte om at lære frit, men opholdet må hun betale for; det koster jo ikke så meget at bo på værnehjemmet, og der er det jo hendes bestemmelse at blive boende, om det kan lade sig ordne.

Jeg har tænkt så meget på Eder i sommer, jeg har jo slet ikke hørt noget om, hvorledes det er gået med skolen, hvor mange piger I havde, og i det hele hvorledes det går; det er så trist, kære Sanne, at det for øjeblikket ser så mørkt ud for Eder, men med Guds hjælp kan det blive bedre. Det må være en meget smålig mand, den præst på Norderøerne, når han vil inlade sig på noget så simpelt som det, Du skriver om; men der må stå folk deroppe bagved, ellers kunde han vel aldrig finde på at fortrædige Eder, selv om han ikke havde sympathi for Eders gerning. Jeg synes, han kunde lade Eder passe Eder selv, når I ikke fornærmer ham noget. Du kan tro at det gør mig ondt for Eder, kære Sanne, og jeg ønsker mange gange at jeg var så rig, at jeg kunde række Eder en hjælpende hånd, men jeg er nu en gang en fattig Per Erik. Jeg vil så kun ønske, at det trods al modstand må lykkes for Eder at føre gerningen igennem, Gud give det!

Der bliver jo altid ved et valg talt store ord og givet lofter, men det er ikke andet, end hvad man kender ”valgflæsk”, og den nyvalgte folketingsmand vil nok erfare ligesom hans forgængere, at det er let nok at love guld og grønne skove, men det vil blive en del sværere at opfylde de givne løfter. Jeg synes det var kedeligt, at der skulde sendes en så udpræget højremand som provsten ned til landstinget, men det er dog altid en fordel, at man ved, hvor man har ham, han udgiver sig ikke for andet en det han er. Jeg ved ikke hvorledes det er, men jeg har aldrig kunnet få rigtig sympathi for Paturson, jeg har altid haft fornemmelsen af, at der til trods for al hans frihedstale stikker en aristokrat i ham, og t han mest tænker på sin egen ophøjelse, når alt kommer til alt. Det må Du ikke blive fornærmet over og hils Simon, at han må heller ikke blive det; om Simon tror jeg alt godt, og jeg tror også, han besidde selvstændighed nok til ikke at lade sig bruge som redskab for Paturson. Jeg synes, at mænd, der siger at de vil arbejde for et så lille samfund som det færøske, skylder dette samfund at vise hinanden hensyn og så vidt muligt arbejde i fred og god forståelse; men i stedet for overdænger de hinanden med de mest drengagtige grovheder; det er ikke noget man får agtesse for. Jeg bliver altid så ked af det, når jeg ser bladene deroppefra, jeg synes godt man kan være af forskellig mening, uden at man derfor behøver at æreskænde hinanden. Den snak blev lang, og Du synes nok, at jeg en dum gammel kælling.

Her i Vallekilde er der jo en del forandret i det sidste år, nu har menigheden her fået en yngre mand; han var her en Søndag og prædikede, og folk syntes godt om ham. Han har været præst i Jylland, men har søgt sin afsked og er nu bleven anerkendt som valgmenighedspræst. Han kommer nok hertil en gang i Oktober. Jeg tror alligevel, jeg vil blive ved med t savne Helveg. Hans Smith og Sigrid er nu også rejste til Falster, og en ung lærer, der hedder Kristiansen Tårup har købt deres hus, han skal nu være fast lærer her på skolen. Jeg fortalte Dig vist en gang, at Johan Brydegård tænkte på at rejse, men han har nok betænkt sig og bliver. Poul hansen og Sigrid er for øjeblikket til kursus på Frederiksborg højskole. Selv har jeg det ved det gamle, og alt går for mig i sin gamle gænge. Hils Din fader og sig, at hvis jeg havde haft råd til det, vilde jeg sendt ham et telegram til hans 70 års dag, jeg tænkte på det, men det er altid det samme pengespørgsmål, der er i vejen. Det er morsomt, at lille Jakob har fødselsdag sammen med ”abba”; var der ikke lidt festlighed for Din

fader den dag; jeg synes nok, han kunde have fortjent det. Jeg ventede halvvejs, at Zakaris ar kommen her til vinter, men da han endnu ikke er indmeldt, så bliver det vel ikke i år; måske senere. Hils ham og spørg ham, om han ikke tænker på det.

Hvorledes går det Hjalmar på Suderø, er han godt tilfreds med at være der? Hils Sunneva at jeg ventede så vist at høre fra hende denne gang, hun kunde godt skrive lidt en gang imellem. Marie har jeg heller ikke hørt fra i lange tider, hils hende og spørg hende, hvorfor hun har holdt op med at skrive til mig. Ser Du aldrig Marie Hansen, nu kan måske Dahl blive præst i Nordstrømø; jeg har set, at den nuværende præst Jespersen har fået embede. Ser Du Marie Clausen, så hils hende. Jeg sender brevet til Thorshavn jeg tænker, I er der endnu når "Tjaldur" kommer. Har Du tid, så skriv lidt til mig igen, jeg længes altid efter at høre. Er iøvrigt Din svigerinde nu bleven helt rask? Hils nu Din mand og Dine søde børn mange gange og hils alle derhjemme. Lev vel og Gud i vold! De kærligste hilsener til Dig fra Din Bette faster.

Fra hans hørte jeg sidst i Juli, da havde han det godt.

Vallekilde, d.5te Oktbr. 1906

Kære Sanne!

Mon Du fik det brev jeg sendte forrige gang med "Tjaldur", jeg adresserede det til Thorshavn, da jeg tænkte at Du den gang ikke var rejst.

Nu tænker jeg så meget på, hvorledes det vil gå Eder til vinter, kære sanne, om I får så mange elever, at I kan stå Eder ved et, ja der er meget at tænke på og grunde over. Gud give, det må blive godt for Eder, det ønsker jeg af hjærtet.

Jeg skal hilse Dig så mange gange fra Anna Hove. Du husker hende nok, det var hende, der var lærerinde i vævnings den sommer, Du var her på skolen; hun er nu gift og bor i Skippinge, hendes mand er maler, og de har det vist helt godt. Jeg var nede og besøgte Marie Junker, hun er bleven gammel nu, særlig er hendes ben dårlige, så hun ikke kan gå, og det er et stort savn for hende; hun vil jo så gerne være med både i kirken og til andre møder. Jeg skal hilse Dig fra hende. Nu har Du nok hørt fra Johanne, hun fik præmie ved udstillingen af kursussets arbejder, og den blev hende overrakt af selve hendes majestæt dronningen, som trykkede hendes hånd og sagde hende et par venlige ord. Jeg synes det var opmuntrende for Johanne, og det var også godt at få de 50 kr., dem kunde hun nok have brug for; jeg fik et lille brev fra hende lige efter udstillingen; siden har jeg ikke hørt fra hende, så jeg ved ikke, hvorledes det nu går hende. Du ved nok, at hun har tænkt på at lære tandteknik.

Sidste i September var her sædvanlig efterårsmøde, og der var meget godt at høre. Begtrup holdt to foredrag, det første var nærmest om Søren Kirkegård, det andet om Tolstoi, og de var værd at høre så var her pastor Kock fra Ubberup og talte så dejligt, nærmest om forholdene i en valgmenighed, hvorledes mennesker med de forskelligste anskuelser, højre, venstre, socialdemokrater og folk uden mening, kunde mødes i et fælles samarbejde; det var der mange, der ikke kunde forstå. Det talte han så dejligt om, så jeg sætter hans foredrag højest af alle dem, jeg hørte. Pastor Jørgen Falk Rønne holdt et foredrag her i år, det var helt godt; folk mente, at han vilde tale om Færøerne, men det gjorde han ikke, det var et religiøst foredrag han holdt. Og så kom der til sidst et foredrag, som interesserede mig meget, det blev holdt af frimenighedspræst i Haderslev Thode Pedersen. Han talte om hvorledes forholdene i Sønderjylland i tidernes løb havde udviklet sig og hvad det var, der havde skabt den stærke selvstændige sønderjyske bonde og givet ham kraft til at optage kampen for sin nationalitet. I Sønderjylland har der været de samme forhold omtrent som på Færøerne; fra året 1490 begyndte de danske konger med at købe de store herregårde nede i Sønderjylland, og de blev så fæstet bort til bønderne, akkurat på samme vis som det sker endnu den dag i dag på Færøerne. Den ældste søn var fæsteberettiget efter faderen, og de andre børn arvede så kun løsøre, og hvad der kunde være af anden ejendom. Bønderne var så hverken hoveripligtige eller stavnsbundne som deres standsfæller både nord og syd for dem; i Holsten var bønderne livegne, og livegenskabet i Holsten blev ikke ophævet førend 1804 og i det øvrige Danmark var de jo stavnsbundne til 1788. På denne plet midt imellem livegenskab i syd og stavnsbånd i nord, sad så denne forholdsvis fri og selvstændige bondestand og udviklede sig til at blive landets kærne i de kommende tider. Når jeg tænker på de gamle kongsbønder på Færøerne, så var der noget lignede tilfældet med dem, de var i sin tid landets kærne, og kunde været det endnu, når de rigtig fik deres ævner udviklede og lærte at drive deres jord på en tidssvarende måde. Jeg har altid tænkt mig, at forholdene på Færøerne var noget enestående, derfor syntes jeg, det var så interessant at høre om noget aldeles tilsvarende så langt nede mod syd.

d.12te Længere kom jeg ikke sidst, jeg tænkte på at sende dette brev med "Tjaldur" d.7de, men så blev jeg sinket, nu hører jeg, der går skib d.14de, så skal det afsted.

Nu er vores ny præst kommen går og skal indsættes på Søndag; nu vil det vise sig, om en kan blive glad ved ham. Jeg ved nu på forhånd, at ingen kan blive for mig, hvad pastor Helveg var, jeg har minder fra ham tjeneste i kirken, som altid vil blive mig uforglemmelige. Den ny præst og han kone gør ellers begge indtryk af at være elskværdige mennesker, og alt kan jo blive godt, om præst og menighed kan lære at forstå hinanden og se alt fra den gode side.

Jeg har nylig været nede på Lammefjorden og besøgt Maren Bukh, det var egentlig nærmest for t

hilse på den ældste datter Jutta, der er herhjemme i besøg fra Amerika; hun er gift og bor i Chicago, og skal nu snart rejse derover igen. Marie har besøgt hende i Chicago med sin lille pige, inden hun rejste til Junction City, og Jutta siger, at hun så rigtig glad og fornøjet ud og havde det godt i alle måder.

Povl Hansen og Sigrid er ude at rejse i denne tid, og når de kommer hjem i slutningen af måneden skal der være stor fest her på skolen; da er det 40 år siden skolen blev bygget, Povl Hansen fylder 50 år, og det er 25 år siden han først begyndte her som lærer, så der bliver noget at feste for.

Jeg skal hilse fra Steingrim Vinther, jeg har i dag fået et brev fra ham, han arbejder nede i Sønderjylland og tænker på at tage på teknisk skole i København til vinter. Han fortæller mig, at han har læst i et blad, at der har været stærk jordrust på Færøerne, og det halve af Myggenæs er gået under er det ikke en røverhistorie? Fra Hans har jeg nylig fået hilsen, han var i København i Søndags, men det er kun på gennemrejse, de kommer ind på reden. Han har det rigtig godt. Gud give nu, det må være godt for Eder til vinter, kære Sanne, jeg tænker meget på Eder. Hils Din mand mange gange og Dine søde børn, nu er de snart store.

Lev vel, Gud i vod!

De kærligste hilsener fra Din

Bette faster

Jeg skal hilse mange gange fra Niels Ebbesen, nu har han overtaget gården, og Peder Bukh og Maren skal på aftægt. Hils Rasmus, er hans kone nu bleven rask?

Ser Du somme tider Sigrid i Klaksvig, hils hende, når Du ser hende.

Vallekilde, d.31te Oktbr. 1906

Kære Sanne!

Jeg tænker meget på Eder i denne tid, hvorledes mon det går med elever til vinter, jeg har ikke hørt noget fra Eder i lang tid, og nu er sinteren jo for døre. Gud give, det må stå vel til hos Eder, jeg har Eder stadig i tanke og sender Eder gode ønsker.

Jeg har skrevet to breve til Dig siden jeg modtog Dit sidste, jeg ved ikke om Du har modtaget dem. Jeg forstår mig ikke på Johanne, jeg har ikke hørt fra hende hele denne måned, hun plejer ellers så jævnlig at lade høre fra sig;; det er nok så, at alle glemme mig. Jeg sender lidt æbler, kære Sanne, jeg fik dem forærende for nogen dage siden, og da det er frugt, der kan holde sig "gemmefrugt", så synes jeg, at jeg vil sende Dig den nu med "Tjaldur". Til jul tænker jeg den er god. Måske jeg kan sende lidt mere senere, men det ved jeg nu ikke med sikkerhed, jeg ved ikke, hvad jeg får i vinter. Der er ikke så megen frugt herude omkring i år, det blev ikke så godt frugtår, som det så ud til jeg ved ikke af hvilken grund. Sommer og efterår har ellers været overordentlig dejligt i år, og vi har godt vejr endnu, skønt det begynder at blive lidt koldt. Således har det jo ikke været oppe på Færøerne, hører jeg, det har nok ikke været noget godt år deroppe hverken på land eller sø; det kan måske så bive trangt nok for folk deroppe at komme igennem. Når fiskeriet ikke er godt, så går det ud over alle deroppe, hvad stilling de så end er i. Men så må vi jo tænke, at Gud lever endnu, og der kan komme gode tider igen.

I år er det lige 40 år siden skolen blev bygget; den første vinter holdt Trier jo skole i Peder Frederiksens gård nede i Vallekilde; Povl Hansen fyldte 50 nu d.20de Oktbr. og har været lærer her på skolen i 25 år, så der blev holdt fest her d.23de Oktbr., det var årsdagen for skolens åbning første gang i denne bygning, og det hele blev så slået sammen. Peder Bukh har også været lærer her i 25 år, og d.23de er jo Hanne Bentsens fødselsdag, den blev så fejret her med det samme. Det var rigtig rart og hyggeligt, der var nok henved 60 mennesker med til festen, derimellem et par stykker, der har været med fra begyndelsen; Du husker nok skrædder Jens Pedersen han var naturligvis med og jeg ved ikke om Du kendte Maren Mads's, en gammel kone, der bor nede ved gadekæret i gamle Vallekilde, og Stine Julius, hende kender Du, hun har gået på arbejde her i 25 år. Du kan tro, at de to koner skønnede på at være med rigtig som gæster, det er ikke tit, det har hændt dem, de betragter det som en mærkedag i deres liv. Men det er dog, så at vi altid skal blive mindede om, at glæde og sorg bo dør om dør; Søndagen før festen kom lille Ernst Trier alvorlig til skade, tænk han fik to fingre hugget af, de to midterste på venstre hånd. Han kom så herved på sygehuset, og jeg var derfor ikke ret meget med deroppe; han er en sådan god tålmodig dreng. Povl hansen fik som fødselsdags og festgave de re nordiske flag; de gamle, der ved festlige lejligheder plejer at vaje på øvelseshuset, er ved at være slidt op, dem fik Trier, da han fyldte 50, og så tænkte folk her i kredsen at de ikke kunde give P.H. en mere kærkommen gave. Imidlertid var der fra venner i Stokholm kommen et stort svensk flag, så folk her behøvede kun at sørge for det danske og det norske. Jeg tror nok P.H. er særlig glad for den gave. Måske det kan more Dig at se Sigrids sang til alle jubilarerne; Elisabeth er P.Hansens broderdatter fra Fyn, hun var her, og Tyge Trier er lige bleven forlovet med en ung pige fra København, som var her på skolen i sommer. Du har aldrig fortat mig, at I fik et norsk flag sendende fra en højskole i Norge; det fortalte Islænderen Bjørn Olofsen mig i fjor, han ar med til at sende det, sagde han.

Nu har vi så igen præst boende iblant os og han er vist rigtig god, men vi er vant til kraftigere kost, så det er ikke så let lige med det samme at blive glad for det ny, det siger jeg nu for mit vedkommende. Mn så tænker jeg, at pastor Helveg har en gerning at gøre der, hvor han nu er kommen hen, og vi her må være glade, om det kan lykkes ham at udrette noget af det, han gerne vil.

Jeg sender et referat af en prædiken, han har holdt i Idestrup kirke; men det er kun lidt imod at høre ham tale varmt og indtrængende; Gud give, han må opleve at se frugt af sin forkyndelse, og at ordet ikke må vende tomt tilbage, så vil han føle sig glad og få endnu mere kraft til sit arbejde.

Nu har Ivor bentsen to børn, der kom for nogen tid siden en lille pige, hun blev døbt forrige Søndag, og Karl Mortensen og Elin var herinde og stod fadder, hun kom til at hedde Else Marie. Jeg var ikke

i kirke, det var den Søndag, Trier var kommen til skade.

Nu har jeg malet en del del op, kære Sanne, lidt om alt, som det måske kan more Dig at høre. Selv har jeg ved det gamle, gruer lidt for vinteren, det nægter jeg ikke, der kan jo blive meget, som det kan være svært at komme igennem for at gammelt menneske; men jeg siger ”som Gud vil”, så længe det er hans vilje, at jeg skal blive her, får jeg også de nødvendige kræfter.

Nu må Du hilse Din mand så mange gange, kære sanne, og Dine søde dejlige børn, Gud give I alle må have det godt, med alle gode gaver fra ham.

De kærligste hilsener til Dig fra Din gamle
Bette faster.

Hils rasmus og hans kone.

Vallekilde, d.28de Novbr. 1906

Kære Sanne!

Tak for Dit kære brev, så kan jeg dog se Du er i live; nu var det jo længe siden jeg havde hørt noget fra Dig, men Du er undskyldt, når der er så meget, der hviler på Dine skuldre. Gud give, Du må være rask, så kommer Du nok igennem, thi ”god vilje drager et stort læs”. Jeg vilde ønske I måtte få nogen flere elever i løbet af vinteren, det er ikke så godt for Eder, når der kun er så få. Arbejdet er omtrent lige så besværligt med seks, som on de var det dobbelte; men indtægterne bliver kun små, og vi er nødt til at regne med dem, så længe vi er på denne jord; der skal jo både til føde og klæder og lidt mere til, særlig når I står i sådan en gerning. Jeg tænker meget på Eder, det må Du tro mig, kære Sanne, Gud give, I må have det godt, ja rigtig godt, det ønsker og beder jeg stadig.

Hvordan mon æblerne var, da de kom op til Dig, det var jo ikke ekstra fin frugt; jeg håber ikke, de var rådne. Nu har jeg lidt igen til Dig, og jeg vil ønske, det må komme op til Dig i frisk tilstand. Det er så småt med frugt her i år, Niels Hansen køber selv, så til ham har jeg slet ikke villet tale om noget.

Det er ikke så længe siden jeg hørte fra Johanne, hun har det jo småt med penge, som rimeligt er, da hun ikke tjener noget; jeg har rådet hende til at prøve at søge det Clossenske, hun kan vel nok få folketingsmanden, sysselmand Effersø, til at hjælpe sig. Det var en god hjælp for hende, hvis hun kunde få så meget som 100 kr.

Jeg lægget et par blomsterløg i kassen, det ene er en tulipan, men den drives på samme måde som hyacintherne. Man kan aldrig få noget ordentligt hos Krogh; nu havde han ikke mere en et eneste hyacinthløg, og det synes jeg er dårligt hos en handelsgartner.

I disse dage er en af Færingerne, Kristian Olsen, Marianes kæreste, hernede, han har forstuvet foden og kan ikke gå, så må jeg jo have ham under varetægt. Han er ellers helt flink. Daniel Mohr, Sandingen, fortæller mig, at han tror at hans kusine, Vilhelm Mohrs datter, nok skal giftes med Nordøpræsten; ved Du noget om det? Hun er nok og holder hus for ham. Jeg troede ellers ikke, det var skik og brug, at en ung pige holdt hus for en enlig herre, men det var måske kun i tidligere tid, man fandt det upassende. D.Mohr fortæller også, at Evensen tænker på at søge Nordstrømø præstekald, så kan J.Dahl måske komme til Sand, for det er vel hans mening, at han vil være præst på Færøerne. Nu kunde det snart være på tide for Marie Hansen at få sit eget hjem- Jeg kan hilse Dig fra Hans, jeg har nylig haft brev fra ham, han har det rigtig godt. Brevet var skrevet fra Rotterdam, derfra skulde de til Stettin og så rimeligvis til Middelhavet. Samtidig hørte jeg også lidt fra Amerika, de har det rigtig godt; Andreas har nu bosat sig i samme by som Marie og Sanne og driver hønseri, og det er vist noget, der betaler sig godt derovre. Gud ske lov for, at de har det godt og kan leve derovre uden at trænge til noget, det tænker jeg tit på med stor glæde.

Her på skolen synes jeg, at alt går godt, endnu har vi ingen sygdom haft; vejret er også så dejligt, det ligner mere forår end vinter; jeg tror ikke, jeg har oplevet, at vejret har været som i år, siden jeg kom herved til Danmark. Nu stunder julen til, jeg vil længes efter pastor Helveg juledagene i kirken, det er jeg sikker på, men det kan jo ikke hjælpe.

Ja, kære Sanne, så vil jeg ønske, at I må få en glædelig og velsignet julefest og et godt nytår! Hils nu Din mand og Dine søde børn mange gange, jeg ønsker tit, at jeg en gang kunde få dem at se.

Og lev så vel, kære Sanne! Gud i vold!

De kærligste hilsener til Dig fra Din

Bette faster

Hils alle Dine husfæller. Jeg er ikke rigtig kar over det med navneforandringen, så jeg skriver, som jeg plejer.

Gid Du må være kommen godt over influenzaen, den er en lumsk sygdom, der tit kan komme med slem eftersmæk.

Vallekilde, d.29de Decbr. 1906.

Kære Simon og Sanne!

Tak for Eders kære brev, det kom lige til juleaften. Jeg håber, I nu har haft en god jul deroppe, jeg har ikke været fri for patienter i julen, så jeg har den meste tid kukkeluret her på sygehuset, men nu begynder det heldigvis at blive bedre, så jeg måske kan blive fri til nytår. Den ene af Færingerne, Kristian Olesen fra Vestmanhavn, har været her hele julen, men det var kun på grund af et dårligt ben, så han er nu omtrent kommen sig; det er ham, der er forlovet med Mariane Jakobsen i Tverå, så det er ligesom lidt af familien. Jeg fik brev fra Marie Hansen til jul, jeg synes det var lidt tungsindigt, det må heller ikke være så let for hende at gå sådan deroppe uden at have noget rigtigt hjem. Hun skrev, at hun tænkte på at rejse til Danmark igen og søge plads, det kan heller ikke være let for hende. Hun fortalte mig, at Eversen skulde giftes med sin husholderske; det er ikke to år endnu siden hans kone døde, men som der står i en gammel salme: ”Ere vi ud af øjne, vi glemmes vel snart, det haver den art”! Hun, husholdersken, har jo været hos Eder på skole, hvad synes I om hende. Daniels Mohr fortæller, at lægen på Sandø, dr. Jensen vil søge Nordøernes lægeembede, så får I ham til læge, der siges, at han skal være så flink. Han har somme tider holdt foredrag på Sand om sundhedslære, han vil måske ikke være uvillig til en gang imellem at tale for Eders elever, synes I ikke, det kunde være rart at få en sådan mand at fortælle de unge lidt om, hvorledes de skal pleje deres legemer. Den sidste nyhed fra Vallekilde synes jeg, at jeg skal fortælle Dig, kære Sanne, nu er Ester Trier bleven forlovet, hun er så den sidste i rækken af Triers børn; hendes kæreste er Sønderjyde og hedder Jep Fink, han har været her på skolen to vintre, og er vist et udmærket menneske i alle måder. Ester er også så lykkelig og føler sig vist nu rigtig glad. Han er bygmester og vil bosætte sig i Åbenrå, så Ester kommer til at bo under ørnebanneret, de skal vist have bryllup allerede til foråret. Jeg vil savne min søde Ester. Hos Bentsens tror jeg ikke, der er noget særligt nyt; Valborg er i Sverrig på Hvilan højskole i vinter.

I dag fylder faster Sine 70, så der bliver nok festlighed hos fastrene i aften; det kan være, jeg skal derop og hilse på faster Sine. Hun har ellers ikke været rask i dette efterår, hun fik et lettere tilfælde af apopleksi i November måned, men nu lader det til, hun er kommen over det for denne gang. Vi havde juleaftens gudstjeneste her, som vi plejer, men jeg sad hele tiden og længstes efter pastor Helveg, og synes, jeg savner ham mere og mere, alt som tiden går. Det jeg blev gladest ved juleaften, og som jeg altid har syntes var dejligt, siden pastor Helveg fik sat det i gang, det er når børnene, de søde små tuller, går hen og lægger deres skærv i døbefonten; det er jo til forsømte og forladte børn, de stakler der går for lud og koldt vand uden røgt og pleje. Du må undskylde alle disse klatter, kære Sanne, jeg blev pludselig så søvning, og pennen løb løbsk. Gud give nu, I må få et godt nytår ja, alt godt ønsker jeg Eder i det kommende år! Der kunde være så meget at skrive om, men denne gang bliver det ikke mere, jeg føler mig så træt.

Hils nu de søde, kære små børn mange, mange gange. Og lev så vel og Gud i vold!

De kærligste hilsener sendes Eder fra Eders hengivne

Bette faster.

Asta har nylig fået en lille pige, så nu har de to børn. Jeg var oppe hos faster Sine i går aftes, der var ikke mange, men der var rigtig hyggeligt. Hun er rask endnu og var ovenud glad i aftes for så mange dejlige billeder hun havde fået deriblandt et stort af Fru Marie Trier, som hun havde kendt særlig godt i de unge dage.

Maren Bukh ligge så meget syg, det bliver måske hendes dødsleje.

Var der ingen der tænkte på at glæde Din fader på hans 70 års dag?